

**Uchwała Komisji habilitacyjnej z dnia 11. 05. 2022 r., powołanej przez Radę Dyscypliny
Naukowej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w
postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk
humanistycznych w dyscyplinie filozofia wszczętym na wniosek ks. dr. Marka
Dobrzenieckiego.**

Komisja habilitacyjna, powołana przez Radę Dyscypliny Naukowej uchwałą nr RDfiloz_2/01.2022 dnia 13 stycznia 2022 r., działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478) oraz §36 ust. 1 pkt 3 Statutu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz §6 Uchwały nr 200/2019 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 23 października 2019 r. w sprawie sposobu postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, komisja do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego ks. dr. Marka Dobrzenieckiego działała w składzie:

osoby wyznaczone przez Radę Doskonałości Naukowej:

- prof. dr hab. Tadeusz Szubka – przewodniczący
- prof. dr hab. Stanisław Judycki – recenzent
- prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek – recenzent
- o. dr hab. Michał Paluch – recenzent

osoby wyznaczone przez Radę Dyscypliny Naukowej Filozofia UKSW w Warszawie:

- dr hab. Ryszard Mordarski – recenzent
- ks. dr hab. Maciej Bała – członek komisji
- dr hab. Dariusz Piętka – sekretarz komisji.

Działając na podstawie:

1. Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2018 poz.1669, z późn. zm.),
2. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. z dnia 30 stycznia 2018 r. poz. 261),
3. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818),
4. Uchwały Nr 200/2019 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 23 października 2019 r. w sprawie sposobu postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, komisja habilitacyjna wzięła pod uwagę :

1. osiągnięcia naukowe, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2a Ustawy;
2. aktywność naukową habilitanta realizowaną w więcej, niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (por. art. 219 pkt 3 Ustawy);
3. współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym;
4. wskaźniki naukometryczne;
5. wynik kolokwium habilitacyjnego (por. art. 221 pkt 9 Ustawy).

Podstawą oceny dokonań wymienionych w pkt. 1-5 były:

1. monografia zatytułowana *Ukrytość i Wcielenie. Teistyczna odpowiedź na argument Johna L. Schellenberga za nieistnieniem Boga*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2020, ss. 410,
2. sporządzony przez habilitanta autoreferat i wykaz publikacji oraz przedstawione formy aktywności naukowej, współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz wskaźników naukometrycznych (wraz z dostarczoną dokumentacją),
3. sporządzone przez recenzentów oceny osiągnięć,
4. dyskusja członków komisji habilitacyjnej po kolokwium habilitacyjnym nad jego przebiegiem oraz nad dorobkiem naukowym i aktywnością naukową kandydata oraz nad wnioskiem o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego.

UCHWAŁA

Komisja habilitacyjna po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym i osiągnięciami naukowymi habilitanta, biorąc pod uwagę przedstawione przez recenzentów opinie, przebieg kolokwium oraz opinie wszystkich członków komisji podczas przeprowadzonej dyskusji stwierdza, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe ks. dr. Marka Dobrzeńckiego stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej Filozofia. Komisja podjęła uchwałę o wystąpieniu do Rady Dyscypliny Naukowej Filozofia Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z wnioskiem

o nadanie ks. dr. Markowi Dobrzeńickiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie Filozofia, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

Uchwała zapadła następującym stosunkiem głosów:

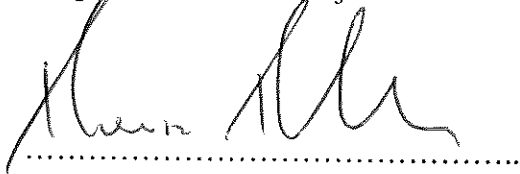
- za nadaniem stopnia doktora habilitowanego (TAK) – głosów: 7
- przeciw nadaniu stopnia doktora habilitowanego (NIE) – głosów: 0
- wstrzymujących się – głosów: 0

Podpis przewodniczącego komisji

prof. dr hab. Tadeusz Szubka

Podpis sekretarza komisji

dr hab. Dariusz Piętka

UZASADNIENIE

1. Informacje ogólne

Ks. dr Marek Dobrzeniecki jest absolwentem Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW. W roku 2004 uzyskał tytuł magistra filozofii na podstawie pracy „Argumenty Wittgensteina za społecznym charakterem języka”. Habilitant ukończył także studia teologiczne na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie i uzyskał tytuł magistra teologii. Studia doktoranckie odbył na Uniwersytecie we Fryburgu w Szwajcarii. Stopień doktora filozofii uzyskał na podstawie rozprawy „Conflicts of Modernity in Ludwig Wittgenstein’s *Tractatus Logico Philosophicus*”.

2. Główne osiągnięcie habilitacyjne

Ks. dr Marek Dobrzeniecki jako osiągnięcie habilitacyjne przedstawił monografię zatytułowaną *Ukrytość i Wcielenie. Teistyczna odpowiedź na argument Johna L. Schellenberga za nieistnieniem Boga* wydanej przez Wydawnictwo WAM w 2020 r.

Recenzenci powołani przez Radę Doskonałości Naukowej przedstawili swoje oceny w recenzjach na temat osiągnięcia naukowego oraz dorobku ks. dr. Marka Dobrzenieckiego.

Ocena recenzentów

W swojej recenzji prof. dr hab. Stanisław Judycki wyraził opinię, że rozprawa habilitacyjna ks. dr. Dobrzenieckiego wzbogaca polską literaturę filozoficzną o pozycję książkową, w której została zreferowana, tocząca się w ostatnich trzydziestu latach, dyskusja wokół tzw. argumentu z ukrytości Boga Johna L. Schellenberga. Zdaniem recenzenta, habilitant w swojej rozprawie nie tylko precyzyjnie zdaje sprawę z toczącej się na świecie dyskusji, lecz także, w ostatnim rozdziale, formułuje samodzielną odpowiedź na ateistyczny argument na nieistnienie Boga z ukrytości w postaci odwołania się do chrześcijańskiej doktryny głoszącej Wcielenie. Prof. Judycki podkreśla, że owa oryginalna teza, omówiona na możliwie szerokim tle prezentowanej dyskusji, spełnia warunek stawiany rozprawom habilitacyjnym. Według niego, wartością rozprawy ks. dr. Marka Dobrzenieckiego, jest to, że współcześnie prowadzone dyskusje w języku angielskim zostały przeniesione na teren filozofii polskiej, co stanowi wartość samą w sobie, a polska „samowiedza” filozoficzno-teologiczna doznała istotnego wzbogacenia. Jego

zdaniem, godne uwypuklenia jest także to, że autor rozprawy wykazał się erudycją przekraczającą dość wąskie ramy „wojny na argumenty i kontrargumenty” i ma szeroką wiedzę dotyczącą dziejów filozofii i teologii jako takich.

Prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek w swojej recenzji, wyraził opinię, że habilitant udowodnił wysokie kompetencje badawcze w wybranej przez siebie konwencji analitycznej filozofii religii. Dokonując analizy i oceny rozprawy habilitacyjnej, recenzent uznał za najbardziej oryginalną część rozdział czwarty, w którym autor prezentuje własną wersję polemicznej odpowiedzi na argumentację Schellenberga przeciw istnieniu Boga. Jako podstawa dla teistycznej obrony tezy o możliwości uzgodnienia faktu istnienia osób niewierzących przy braku oporu z istnieniem osobowego, doskonale dobrego i wszechmocnego Boga, zostaje wybrana i wskazana historyczno-teologiczna rzeczywistość wcielenia Syna Bożego. Prof. Wieczorek uwypukla, że okoliczność ta nie była dotąd uwzględniana w dyskusjach i polemikach z Schellenbergiem. Według niego, jeśliby uznać, że autor projektu przekroczył swoje kompetencje analitycznego filozofa religii przez wprowadzenie w obręb dyskursu filozoficznego elementu teologicznego, należałoby odmówić wartości całej zbudowanej na tym założeniu argumentacji. Jednak, zdaniem recenzenta, nie ma dostatecznych podstaw do sformułowania epistemologicznego zakazu powołania się – w takim trybie, jak czyni to ks. dr Dobrzeniecki, tj. jako metafizycznej możliwości – na okoliczność Wcielenia jako elementu strategii boskiego objawienia. Uwzględnienie owej możliwości otwiera natomiast drogę do skonstruowania ciekawej i oryginalnej argumentacji, której celem jest uzasadnienie tezy przeciwnej do tej, którą głosi Schellenberg. Prof. Wieczorek wskazuje, że nowa odsłona starego sporu, którą proponuje ks. Dobrzeniecki, została dostrzeżona w kraju i za granicą i dzięki temu może przyczynić się do wzrostu zainteresowania problematyką filozofii religii, a w szczególności filozoficznych analiz argumentów za i przeciw istnieniu Boga. Zdaniem recenzenta monografia habilitacyjna stanowi interesującą i oryginalną próbę wejścia w przestrzeń sporu o fundamentalnym znaczeniu dla filozofii religii.

Dr hab. Ryszard Mordarski w swojej recenzji stwierdził, że książka habilitacyjna autorstwa ks. dr. Dobrzenieckiego stanowi swego rodzaju podręcznik omawiający całość współczesnej debaty na temat argumentu z ukrytości. Według niego, książka habilitacyjna jest szczegółową i niezwykle skrupulatną analizą nie tylko samego argumentu z ukrytości w prezentacji J. Schellenberga, ale również bardzo obszernej literatury krytycznej i polemicznej. Recenzent zwrócił uwagę, że literatura przedmiotu, która pojawiła się w ciągu ostatnich trzech dekad na temat argumentu z ukrytości Boga, jest wieloaspektowa i często bardzo szczegółowa. Jego

zdaniem, zebranie całej dyskusji i ukazanie jej w uporządkowany i spójny sposób w jednej monografii jest wybitnym osiągnięciem nie tylko na gruncie polskim, lecz również w całej literaturze światowej. Według niego, istnieje również potrzeba takiej pracy porządkującej i systematyzującej debatę na temat skrytości również w języku angielskim. Za twórczy wkład do nauki, recenzent uznał również obronę teizmu z Wcielenia, którą zaproponował habilitant. Zdaniem dr. hab. Mordarskiego, ubogacenie debaty na temat skrytości o aspekty bezpośrednio zaczerpnięte z teizmu chrześcijańskiego, ustawia całą debatę w nowym kontekście, który jest mniej abstrakcyjny. Odnosi się bowiem do konkretnej koncepcji Boga (wyposażonego w wyraźne atrybuty Boga chrześcijańskiego) oraz do konkretnych działań, które Bóg podjął wobec swego stworzenia. Jednak argument z Wcielenia nie jest wprowadzony na sposób teologiczny, jako fakt wiary chrześcijańskiej, lecz wyprowadzony z filozoficznej koncepcji chrześcijańskiego Boga, posiadającego atrybut doskonałej dobroci lub doskonałej miłości. Toteż relacja osobowa, jaka nawiązuje się pomiędzy Bogiem i ludźmi dzięki Wcieleniu, nie jest wyłącznie elementem doktryny religijnej, lecz przynależy do *preambula fidei*, które są tematyzowane w sposób rozumowy.

Zdaniem o. dr. hab. Michała Palucha, dzięki monografii ks. dr. Dobrzeńckiego zyskujemy w polskim piśmiennictwie filozoficznym obszerną prezentację jednej z najistotniejszych debat filozoficznych ostatnich lat. Recenzent wskazuje, że rozprawa nie ma tylko charakteru sprawozdawczego, ale zawiera propozycję przełamania antyteistycznej argumentacji Schellenberga. Według niego, odpowiedź z Wcielenia sytuuje się w ramach chrześcijańskiego teizmu, twórczo artykułując go w nowym kontekście. Autor monografii zachowuje metodologiczną odrębność od teologii, która służy mu jednak niekiedy do lepszego oświetlenia podejmowanej problematyki. Zdaniem recenzenta, argument z Wcielenie jest doniosły dla współczesnej teologii, ponieważ dzięki badaniom i rozwiązaniom habilitanta otrzymujemy osadzoną we współczesnej debacie, uaktualnioną wersję motywu Wcielenia, o którym pisał Tomasz z Akwinu. O. dr hab. Paluch wyraził przekonanie, że jedną z największych zalet argumentu z Wcielenia, w formie przedstawionej przez habilitanta w kontekście dyskusji z Schellenbergiem, jest uwypuklenie roli wspólnoty w konstytuowaniu i rozwijaniu relacji osobowej między Bogiem i wierzącym.

3. Aktywność naukowa

Ad 1. Autorstwo lub współautorstwo monografii naukowych.

Do oceny komisji przedstawiono 1 monografię autorską (poza głównym osiągnięciem naukowym): *The Conflicts of Modernity in Ludwig Wittgenstein's Tractatus logico-philosophicus*, Peter Lang Edition, New York 2016. Series: European studies in theology, philosophy, and history of religions, vol. 12, ss. 273.

Ad 2. Współautorstwo monografii naukowych.

Do oceny komisji przedstawiono 4 artykuły w monografiach współautorskich. Jeden z nich to obszerne, liczące 42 strony, wprowadzenie w myśl Paula Mosera poprzedzające przełożoną przez habilitanta monografię Paula K. Mosera *Surowość Boga*.

Ad 3. Informacja o członkostwie w redakcjach naukowych monografii.

Do oceny przedstawiono dwa członkostwa w redakcjach naukowych jednej monografii, wraz z Maciejem Raczyńskim-Rożkiem oraz jedną redakcją numeru specjalnego „Roczników Filozoficznych”.

Ad 4. Informacja o wykazie opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych.

Do oceny przedstawiono 13 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych (wszystkie artykuły zostały napisane po doktoracie), w tym 6 artykułów zostało napisanych w języku angielskim, a dwa z nich w czasopismach zagranicznych.

Ad 5. Wystąpienia na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych.

Do oceny zgłoszono 13 wystąpień na konferencjach, w tym 8 na konferencjach ogólnopolskich i 5 na konferencjach międzynarodowych – wszystkie po doktoracie.

Ad 6. Udział w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych.

Do oceny zgłoszono 3 udziały w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji, w tym, w dwóch przypadkach jako współprzewodniczący konferencji.

Ad 7. Uczestnictwo w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych.

Do oceny zgłoszono dwa projekty finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki, w których habilitant występował jako członek zespołu badawczego.

Ad 8. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych.

Do oceny zgłoszono członkostwo w jednym towarzystwie naukowym.

Ad 9. Informacja o odbytych stażach w instytucjach naukowych.

Do oceny przedstawiono jeden zagraniczny staż naukowy.

Ad 10. Członkostwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism.

Do oceny przedstawiono członkostwo w trzech redakcjach czasopism naukowych.

Ad 11. Informacja o recenzowanych pracach naukowych.

Do oceny zgłoszone zostały dwie recenzje – jedna monografii wieloautorskiej, druga, artykułu w czasopiśmie.

Ad 12. Informacja o uczestnictwie w programach międzynarodowych.

Do oceny wskazano na udział w jednym programie naukowym, który został zakończony nagrodą.

Ocena recenzentów

Prof. dr hab. Stanisław w Judycki podkreślił, że publikacje habilitanta dotyczą szerokiego zakresu badawczego. Podkreślił, że habilitant publikuje zarówno w czasopismach polskojęzycznych jak i obcojęzycznych. Recenzent wskazał, że przedmiotem zainteresowań ks. dr. Dobrzeńckiego, są zarówno problemy należące do filozofii jak i teologii. Jeśli chodzi o filozofię to nie ograniczają się one do współczesnych dyskusji z zakresu filozofii religii, lecz dotyczą także innych zagadnień, takich jak zagadnienia epistemologiczne, w szczególności zaś poglądów L. Wittgensteina, problemy metafizyczne oraz etyczne. Fakt szerokiego zakresu treściowego publikacji ks. dr. Marka Dobrzeńckiego stanowi niewątpliwą zaletę jego działalności naukowej. Prof. Judycki podkreślił również, że o wysokiej pozycji zawodowej habilitanta świadczy udział w polskich i międzynarodowych konferencjach naukowych oraz uczestnictwo w projektach badawczych.

Prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek uznał, że do istotnych osiągnięć naukowych w zakresie analitycznej filozofii religii należy zaliczyć współautorstwo artykułu na temat ukrytości Boga napisanego z Derekiem Kingiem z University of St. Andrews, ale także uzyskanie jednej z nagród w konkursie Oxford University Essay Prize, oraz ustosunkowanie się przez Johna Schellenberga, w jego tekście *Comments for my Colleagues* opublikowanym w 2021 r., do wypracowanej przez habilitanta koncepcji Wcielenia. Recenzent zwrócił uwagę, że przedłożone do oceny artykuły bez zastrzeżeń spełniają standardy wymagane od akademickich publikacji naukowych w dziedzinie filozofii. Według niego, tekstem, który z dorobku habilitanta wzbudza szczególne zainteresowanie jest *Niewspółmierność Drugiego a epistemologia autorytetu. Autorytet w filozofii Levinasa*, dotyczący zagadnienia przekonań religijnych.

Dr hab. Ryszard Mordarski stwierdził, że w artykułach przedstawiona jest w różnych aspektach szczegółowa dyskusja z argumentem z ukrytości J. Schellenberga wraz z rozwinięciem

rozmaitych wątków tzw. „obrony inkarnacyjnej”. Według niego, teksty te są znakomitym uzupełnieniem rozprawy habilitacyjnej. Recenzent zwraca przy tym uwagę, że część artykułów była publikowana w języku angielskim i doczekała się odpowiedzi i uwag krytycznych również ze strony Schellenberga. Oznacza to, jego zdaniem, że polemika ks. dr. Dobrzenieckiego z argumentem z ukrytości kieruje się wprost do twórcy tego argumentu, który usiłuje odpiąć postawione zarzuty. Według dr. hab. Ryszarda Mordarskiego, habilitant przez swoją aktywność naukową dołączył do wąskiego grona światowych znawców współczesnej problematyki ukrytości, którzy na najwyższym poziomie polemizują z J. Schellenbergiem i zmuszają go do korekty własnego stanowiska. Świadectwem twórczej aktywności naukowej ks. dr. Dobrzenieckiego jest, jak wskazuje recenzent, współpraca z wieloma ośrodkami naukowymi, zarówno w Polsce (KUL, UKSW, UW), jak i za granicą (Uniwersytet Fryburski – Szwajcaria; Loyola University – Chicago), współpracując z prof. Jackiem Wojtysiakiem, prof. P. Moserem i prof. D. Kingiem, jak również z wymienianym już J. Schellenbergiem. O. dr hab. Michał Paluch ocenia wysoko aktywność naukową ks. dr. Dobrzenieckiego. Zwraca uwagę, że w artykułach podejmuje on problematykę filozoficzną szerszą, niż ta, która została poruszona w rozprawie habilitacyjnej. Habilitant poddaje analizie poglądy różnych autorów, zarówno współczesnych, jak i tych dawniejszych. Recenzent wskazuje, że zazwyczaj, w polemice, którą prowadzi habilitant w swoich tekstach, wypracowuje on własne, oryginalne stanowisko. Na podkreślenie, zdaniem o. dr. hab. Michała Palucha, zasługuje wspólny artykuł napisany z amerykańskim filozofem Derekiem Kingiem. Ważnym osiągnięciem jest również, według recenzenta, przełożenie na język polski oraz opatrzenie wprowadzeniem, monografii Paula Mosera *Surowość Boga*. Pozytywnie zostały również ocenione: uczestnictwo w dwóch grantach NCN jako wykonawca projektu oraz działalność redakcyjna habilitanta.

4. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

Jako osiągnięcia organizacyjne w autoreferacie zostało przedstawione doprowadzenie do podpisania umowy Papieskiego Wydziału Teologicznego z czterema zagranicznymi wydziałami teologicznymi. Jako osiągnięcie popularyzujące filozofię przedstawione zostały w autoreferacie tłumaczenie monografii z języka angielskiego, publikacja tekstów o charakterze popularnonaukowym, nagranie serii filmów dla portalu internetowego, udział w 4 programach TVP w dyskusjach o tematyce filozoficznej oraz dwukrotny udział w programach Polskiego Radia.

Prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek pozytywnie ocenił działalność organizacyjną, która polegała na pełnieniu szeregu funkcji administracyjnych, ale także organizacji konferencji naukowych. Jak wskazuje recenzent, habilitant brał także udział w nawiązywaniu współpracy i podpisywaniu umów o współpracy z wydziałami teologicznymi uniwersytetów w Pradze, Ljublanie, Budapeszcie i Lwowie. Zdaniem prof. Wieczorka, na uwagę zasługują również rozmaite formy popularyzacji problematyki filozoficznej, między innymi udział w audycjach telewizyjnych i radiowych o tematyce filozoficznej.

Dr hab. Ryszard Mordarski pozytywnie ocenił szeroko prowadzoną działalność popularyzującą filozofię (filmy i portale filozoficzne) oraz przedsięwzięcia redakcyjne i konsultacyjne związanych z wydawaniem w języku polskim książek poświęconych problematyce z zakresu filozofii religii.

O. dr hab. Michał Paluch uznał, że na podkreślenie zasługuje zaangażowanie habilitanta na rzecz organizacji pracy akademickiej, które polega na utworzeniu międzynarodowej sieci współpracy na swojej macierzystej uczelni, organizacji konferencji oraz konkursu dla młodych uczonych. Zdaniem recenzenta, na pochwałę również zasługują różnorodne wysiłki popularyzatorskie w zakresie filozofii, zarówno w prasie, radiu i telewizji.

5. Informacje naukometryczne

Ad 1. Informacja o punktacji Impact Factor (w dziedzinach i dyscyplinach, w których parametr ten jest powszechnie używany jako wskaźnik naukometryczny).

Punktacja Impact Factor za rok 2019: 0,32 pkt.

Punktacja Impact Factor za rok 2021: 0,9 pkt.

Razem punktacja Impact Factor za lata 2014-2021: 1,22 pkt.

Ad 2. Informacja o liczbie cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań.

Publikacje były cytowane 14 razy, 8 razy bez autocytowań.

Ad 3. Informacja o posiadanym indeksie Hirscha.

Indeks Hirscha –2 bez autocytowań,

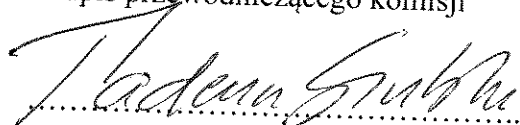
Ad 4. Informacja o liczbie punktów MNiSW.

Łącznie za lata 2014-2018: 62 pkt.

Łącznie za lata 2019-2021: 670 pkt.

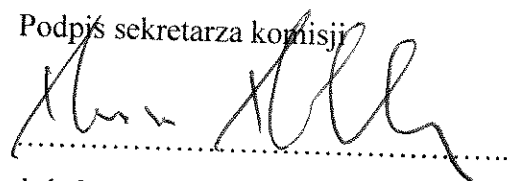
Prof. dr hab. Stanisław Judycki stwierdził, że Indeks Hirscha równa się 2; publikacje ks. dr. Marka Dobrzenieckiego były cytowane 8 razy (bez autocytowań), a w latach 2014-2019 zdobył 670 pkt. w ramach zasad punktacji MNiSW.

Podpis przewodniczącego komisji

prof. dr hab. Tadeusz Szubka

Podpis sekretarza komisji

dr hab. Dariusz Piętka

Sprawozdanie z przebiegu posiedzenia komisji habilitacyjnej z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia ks. dr. Markowi Dobrzenieckiemu

Na początku posiedzenia przewodniczący komisji, prof. Tadeusz Szubka powitał wszystkich obecnych, stwierdził obecność wszystkich członków komisji, a następnie przedstawił cel posiedzenia, którym było podjęcie uchwały w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dziedzinie filozofia ks. dr. Markowi Dobrzenieckiemu. W dalszej kolejności, sekretarz komisji dr hab. Dariusz Piętka przedstawił program posiedzenia, na który składały się dwie części – pierwsza kolokwium habilitacyjne z udziałem habilitanta, które zawierało cztery punkty: 1. przedstawienie przez sekretarza komisji sylwetki naukowej habilitanta, 2. prezentacja przez habilitanta głównego osiągnięcia naukowego, 3. zarządzanie przez przewodniczącego dyskusji nad osiągnięciami kandydata, podczas której każdy z członków komisji habilitacyjnej jest uprawniony do zadawania pytań kandydatowi dotyczących przedstawionego osiągnięcia naukowego, 4. zamknięcie przez przewodniczącego kolokwium z udziałem habilitanta. Harmonogram drugiej części posiedzenia przewidywał 5. zarządzanie przez przewodniczącego komisji przedstawienia przez poszczególnych recenzentów sporządzonych opinii, w kolejności ustalonej przez przewodniczącego, 6. zarządzanie przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej przedstawienia przez pozostałych członków komisji habilitacyjnej swoich opinii, 7. zarządzanie przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej dyskusji w przedmiocie wyrażenia opinii w sprawie nadania albo odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego, 8. przedstawienie przez sekretarza komisji habilitacyjnej informacji o obowiązującym w danym postępowaniu trybie i zasadach głosowania, 9. zarządzanie przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej przeprowadzenia głosowania nad uchwałą zawierającą opinię w sprawie nadania albo odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego, 10. przedstawienie przez sekretarza komisji habilitacyjnej wyników głosowania, 11. stwierdzenie przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej podjęcia uchwały o określonej opinii, mając na uwadze wynik głosowania, 12. przekazanie przez sekretarza komisji habilitacyjnej informacji odnośnie do sposobu sporządzenia uzasadnienia podjętej uchwały, sporządzenia protokołu posiedzenia oraz zasad podpisywania dokumentów wytworzonych przez to gremium, 13. zarządzanie przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej możliwości zgłaszania przez członków komisji habilitacyjnej innych wniosków lub pytań, w tym przeprowadzenie dyskusji w tym zakresie, 14. ogłoszenie przez przewodniczącego komisji habilitacyjnej zakończenia posiedzenia. Harmonogram obrad

komisji został poddany pod głosowanie. Za przyjęciem harmonogramu głosowało 7 członków komisji, nikt nie był przeciw i nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przebieg kolokwium habilitacyjnego ks. dr. Marka Dobrzeńckiego

Sekretarz komisji, dr hab. Piętka zaprezentował sylwetkę oraz ścieżkę rozwoju naukowego ks. dr. Dobrzeńckiego. W dalszej części przewodniczący poprosił habilitanta o przedstawienie głównego osiągnięcia naukowego. Ks. dr. Dobrzeńcki przedstawił pokrótce swoje zainteresowania filozoficzne, które dotyczą przede wszystkim analitycznej filozofii religii (choć w obszarze zainteresowań habilitanta, jak sam stwierdził, leżą również myśliciele wszystkich epok). W tym kontekście wskazał na motywy zainteresowania się problemem poruszonym w rozprawie, następnie omówił najważniejsze tezy postawione w swojej pracy *Ukrytość i Wcielenie. Teistyczna odpowiedź na argument Johna L. Schellenberga za nieistnieniem Boga* (Wydawnictwo WAM, Kraków 2020). Habilitant omówił sam argument Schellenberga przeciw istnieniu Boga, następnie dyskusję, która toczy się wokół tego argumentu w filozoficznej literaturze na świecie, zaś na końcu przedstawił swoje, autorskie rozwiązanie z Wcielenia odpierające, według niego, argumentację Schellenberga. Habilitant odniósł się w swoim wystąpieniu również do niektórych uwag recenzentów.

Po przedstawieniu przez ks. dr. Dobrzeńckiego głównego osiągnięcia naukowego, przewodniczący otworzył dyskusję, podczas której członkowie komisji zadawali pytania habilitantowi.

Pierwszy zabrał głos prof. Judycki, który stwierdził, że cała praca jest niekonkluzywna, jeśli nie udowodni się, że Jezus z Nazaretu jest Bogiem. Zapytał jednocześnie, czy istnieje możliwość przezwyciężenia tej trudności.

Habilitant odpowiadając wskazał, że udowodnienie bóstwa Jezusa leży poza możliwościami poznawczymi filozofa. Ks. dr. Dobrzeńcki stwierdził, że celem argumentu była przede wszystkim obrona teizmu, a nie teodycea, czyli było wskazanie na możliwy stan rzeczy, który jeśliby zaszedł, byłby dobrym wyjaśnieniem, dlaczego Bóg nie gwarantuje teistycznej wiary, ale nie było celem argumentu dowodzenie istnienia Boga. Stwierdził, że jego odpowiedź nie wymagała uznania prawdziwości objawienia, ponieważ objawienie stosowne dla Boga to objawienie, które powinno gwarantować zarazem osobistą obecność w relacji z człowiekiem, a z drugiej strony, gwarantować sferę współobecności Boga i człowieka, a te dwa warunki będą skutkowały taką paradoksalnością objawienia, że ono nie będzie dla wszystkich dostrzegalne.

Ta okoliczność wystarczy do tego, aby zrozumieć, dlaczego Bóg dopuszcza niewiarę przy braku oporu.

Kolejnym recenzentem, który zabrał głos był dr hab. Mordarski. Pytanie, które postawił dotyczyło założeń pragmatycznych argumentu z ukrytości. Recenzent stwierdził, że sposób sformułowania argumentu przez Schellenberga bardzo mocno ukierunkowuje całą dyskusję o ukrytości w taki sposób, który jest najwygodniejszy dla uzasadnienia tezy ateistycznej, natomiast problem ukrytości jest problemem o wiele szerszym i nie prowadzi do tezy ateistycznej, na którą wskazuje Schellenberg. Czy nie powinno się wobec tego argumentu odnosić w taki sposób, że został on sformułowany, aby uzasadnić z góry postawioną tezę?

Ks. dr Dobrzeński stwierdził, że Schellenberg miał prawo wybrać określony sposób argumentowania, jeżeli tylko przyjmie wiarygodne przesłanki oraz będzie w stanie wyprowadzić z nich na drodze wnioskowania konkluzję, że Bóg nie istnieje. Według niego Schellenberg przedstawia w argumentacie socjologicznym problem ukrytości Boga i jest to kłopot współczesnego człowieka polegający na tym, w jaki sposób człowiek może odczuć obecność Boga. Prowadzi to do pytania nie tyle o naturę Boga, lecz o sposób, w jaki człowiek może Boga poznawać. Schellenberg wpisuje się ze swoim argumentem w pewną zastaną sytuację. Habilitant przyznał jednocześnie, że kwestię ukrytości należy rozumieć szerzej, niż uczynił to Schellenberg. Wskazał, że zajmował się tą kwestią w artykule napisanym z Derekiem Kingiem, gdzie zostały przedstawione różne koncepcje ukrytości Boga. Wyjaśnił też, że motywem zajęcia się argumentem Schellenberga było to, że przesłanki przyjęte w argumentacji kanadyjskiego filozofa mają pozór prawdopodobieństwa, a formalnie argument jest poprawny. Stąd, dla teisty jest to argument, który należałoby przeanalizować.

O. dr hab. Michał Paluch zwrócił uwagę, że w przedstawionym przez ks. dr. Dobrzeńskiego argumentacie z Weielena, chodzi wyłącznie o obronę spójności. Rodzi się jednak pytanie, czy to jest już koniec pracy filozofii, czy to, do czego można dotrzeć, jest jedynie badaniem spójności, czy można jednak w jakiś sposób dotrzeć do prawdy na temat teizmu. Jeśli tak, w jaki sposób można by taki cel zrealizować? Drugie pytanie, jakie zadał recenzent, dotyczyło możliwości zbliżenia filozofii analitycznej z tomizmem. Dostrzegł on, że habilitant ma w swoim dorobku wiele prób spotkania tomizmu z filozofią analityczną. O. dr hab. Paluch zapytał w tym kontekście, jakie ks. dr. Dobrzeński widzi, z jednej strony korzyści, a z drugiej strony zagrożenia ze zbliżenia tomizmu i filozofii analitycznej.

Habilitant w swojej odpowiedzi bronił wartości badań nad spójnością. Jednym z głównych motywów, jakie podał, było dostrzeżenie pewnej grupy teologów w Polsce, którzy odrzucają prawo niesprzeczności i sam fakt, że pojawia się praca w badaniach nad teizmem uznająca prawo niesprzeczności, stanowiącą minimalny warunek racjonalności, jest jakąś wartością. Jego zdaniem, czymś istotnym jest ukazanie, że stanowisko teistyczne spełnia ten podstawowy wymóg niesprzeczności, szczególnie, że istnieje coraz silniejsza pokusa wśród myślicieli teistycznych, żeby odpowiedzieć na zarzuty myślicieli ateistycznych właśnie w sposób, w którym rezygnuje się z niesprzeczności i racjonalności. Habilitant przyznał, że praca ma cel negatywny – obronę tezy o spójności teizmu. Oczywiście można pójść krok dalej, jak przyznał, i szukać pozytywnych racji za teizmem. Warunkiem jednak pozytywnego uprawiania teologii naturalnej byłoby przyjęcie tezy o podobieństwie między stwórcą i stworzeniem. Bez tej tezy nie istnieje możliwość formułowania pozytywnych twierdzeń o Bogu, ponieważ nie mamy żadnych podstaw do formułowania takich twierdzeń. Jeśli chcielibyśmy przejść do filozofii tomistycznej musielibyśmy przyjąć zasadę analogii, rozumianą przez habilitanta, jako zasadę, która mówi, że istnieje podobieństwo między stwórcą, a stworzeniem. Habilitant do zagrożeń zliczył specyfikę terminologii charakterystycznej dla pewnego etapu rozwoju filozofii. Tomizm warunkuje możliwość afirmacji Boga przyjęciem specyficznej terminologii.

Kontekstem powstawania tomizmu jest fizyka Arystotelesa i z tego punktu widzenia czasem obronę, na przykład, tomaszowego argumentu z ruchu można by porównać do obrony ptolemeizmu. Według ks. dr. Dobrzenieckiego, w filozofii Tomasza interesująca wydaje się być zasada analogii, ponieważ dzięki niej można zbudować teorię języka religijnego o Bogu, który szanowałby transcendencję Boga jak i pozwalał wyjść poza pułapkę skrajnego apofatyizmu.

Prof. Krzysztof Wieczorek zwracając uwagę na kwestię relacji między siłą argumentacji, a strategią argumentowania, używaną w dyskusji, która stanowi ważny wątek pracy habilitacyjnej, zapytał jaka jest metodologia dowodu istnienia osób niewierzących przy braku oporu – czy jest to dowód empiryczny lub ostensywny, czy jest to może dowód analityczny? Drugie pytanie, które zadał recenzent dotyczyło relacji między doświadczeniem religijnym, a przekonaniem religijnym – czy zdaniem habilitanta można sensownie i niebanalnie dojść do ciekawych wniosków analizując przekonania religijne w oderwaniu od doświadczenia religijnego oraz, czy przekonanie ateistyczne ma u swoich źródeł brak doświadczenia religijnego, czy raczej źródłem przekonania, że Bóg nie istnieje jest pewnego rodzaju religijne lub *quasi* religijne doświadczenie, z którego podmiot nabywa przekonanie że Bóg nie istnieje?

Ks. dr Dobrzeniecki odpowiadając na pierwsze pytanie stwierdził, że Schellenberg stosuje różnego rodzaju argumentacje – po pierwsze, analityczną, która może przybrać następującą postać: jeżeli ktoś żył w czasach, kiedy nie pojawiły się jeszcze przekonania monoteistyczne, to na pewno był przedstawicielem niewierzących przy braku oporu, po drugie, ostensywną, która polegałaby na wskazaniu osób, które straciły wiarę i chciałyby ją odzyskać, ale nie potrafią, jak to miało miejsce, na przykład, u Augusta Comte'a, który twierdził, że chciałby wierzyć, ale nie potrafi, po trzecie, Schellenberg odwołuje się też do empirycznej obserwacji zsekularyzowanych środowisk, w których spotyka osoby traktujące wiarę w Boga jak, na przykład, wiarę w Zeusa. Habilitant zwrócił również uwagę, że wśród filozofów teistycznych występuje przekonanie o nieprawidłowości przesłanki z istnienia osób niewierzących przy braku oporu. Niektórzy z nich powiedzą bowiem, że ten opór zawsze występuje, ponieważ człowiek jest grzeszny wskutek czego nie jest w stanie poznać świętego Boga, inni natomiast powiedzą, że wiara teistyczna zawsze występuje, ale nie zawsze jest wiarą teistyczną *explicite*. Na drugie z zadanych pytań, ks. dr Dobrzeniecki odpowiedział, że jeżeli chodzi o relację między doświadczeniem religijnym, a przekonaniem religijnym, to w swojej pracy prezentował pogląd przychylający się do możliwości ustanowienia relacji osobowej z Bogiem na mocy wydarzeń, które nazwał wydarzeniami odtwarzającymi czyny Jezusa Chrystusa poprzez czytanie Ewangelii, uczestnictwo w liturgii. Te czyny nie muszą wiązać się z jakimś doświadczeniem religijnym, wystarczyłoby jednak, aby móc powiedzieć, że ustanawia się relację z Bogiem. Habilitant przyznał, że obecnie uważa doświadczenie religijne za element potrzebny do tego, aby móc wiarę teistyczną posiadać. Jeśli chodzi o przekonania ateistyczne, przychylił się do przekonania, że doświadczenie religijne jest powszechne, choć nie musi być tematyzowane lub może być tylko doświadczeniem horyzontalnym, a w związku z tym, ateizm byłby powodowany jakimś kontrdoświadczeniem - może nim być doświadczenie grzechu w Kościele, może być stwierdzenie, że nauka, z jednej strony, całkowicie opisuje świat, z drugiej strony, gwarantuje postęp wiedzy i eliminuje hipotezę Boga jako zbędną.

Ks. dr hab. Maciej Bała zwrócił uwagę, że przedstawiona w rozprawie habilitacyjnej koncepcja Wcielenia nawiązuje do wersji tomistycznej tego zagadnienia. Zwrócił uwagę, że w filozofii kontynentalnej bardzo mocno akcentuje się zmianę paradygmatu podejścia do cielesności, chociażby w fenomenologii francuskiej. Ks. dr hab. Bała zapytał, czy habilitant, w kontekście swoich badań dotyczących Wcielenia, spotkał się w filozofii analitycznej z badaniami dotyczącymi cielesności wykraczającymi poza tradycję tomistyczną i odejściem od tomistycznego schematu rozumienia cielesności.

Ks. dr Dobrzeniecki w odpowiedzi przyznał, że nie spotkał się w filozofii analitycznej, czy w chrystologii analitycznej, z tego rodzaju analizami. Jedynym takim wątkiem, na który się natknął, to problem dotyczący sposobu w jaki byt duchowy mógłby przyjąć ciało jako swoją część. W różnych odpowiedziach dotyczących cielesności Chrystusa pojawiają się trudności, które mogą grozić spójności dogmatu chalcedońskiego.

Dr hab. Dariusz Piętka zwrócił uwagę, że argument Schellenberga został sformułowany z użyciem przesłanki zawierającej chrześcijańskie rozumienie Boga. Sam argument wymierzony jest w Boga, który jest Bogiem chrześcijan. Odpowiedź z Wcielenia ks. dr. Dobrzenieckiego jest również odpowiedzią, która jednoznacznie nasuwa koncepcję Boga zaczerpniętą z religii chrześcijańskiej. Uzasadnienie spójności teizmu chrześcijańskiego jest pewnym etapem na drodze do uzasadnienia prawdziwości tego teizmu. Próbami wykazania prawdziwości teizmu chrześcijańskiego, przede wszystkim prawdziwości Objawienia chrześcijańskiego, zajmuje się teologia fundamentalna. W tym kontekście dr hab. Piętka zapytał o przyjęte kryterium demarkacji między teologią fundamentalną, która zajmuje się właśnie uzasadnieniem prawdziwości objawienia chrześcijańskiego, a filozofią religii, na gruncie której habilitant broni spójności teizmu chrześcijańskiego.

Ks. dr Dobrzeniecki przyznał, że kwestia demarkacji jest bardzo trudna, ponieważ analityczna filozofia religii często przekracza granice przyjmowane klasycznie, zajmuje się bowiem takimi zagadnieniami jak Wcielenie, czy kwestią trynitarną. Wskazał on, że na przykład, William Hasker uważa, iż dzięki nowym pracom filozofów analitycznych chrześcijaństwo przeżywa swój nowy czwarty wiek, tak wysoko oceniając analizy dotyczące dogmatu Trójcy Świętej. Habilitant stwierdził, że przyjął w pracy założenie, iż skoro Schellenberg stosuje atrybuty Boga które znamy z teologii chrześcijańskiej, to właśnie z tego punktu widzenia należałoby mu odpowiedzieć. W kwestii demarkacji między filozofią religii i teologią fundamentalną, habilitant zaproponował dwa podejścia: klasyczne oraz to, które przedstawił w swojej rozprawie. Stwierdził, że teizm klasyczny to teizm który próbuje tezy o Bogu uzasadnić w sposób rozumowy opierając się na naturalnych zdolnościach człowieka, zaś teizm objawiony to taki teizm, który do tezy teizmu klasycznego dołącza wszystkie te tezy, które czerpie z pism natchnionych, czy też z Urzędu Nauczycielskiego Kościoła. Wskazał jednak, że w swojej rozprawie próbował przeprowadzić tę demarkację w nieco odmienny sposób - filozof traktowałby koncepcje teologiczne jako propozycje, myśli, idee, które pojawiają się w debacie, natomiast nie traktowałby ich jako z góry prawdziwych. W ten sposób, jak powiedział, starał się obronić filozoficzny charakter swojej obrony teizmu. Ks. dr Dobrzeniecki stwierdził, że tezy

o Wcieleniu nie traktuje jako z góry prawdziwej, ale traktuję ją jako ideę występującą w świecie ludzkiej myśli. Jego zdaniem, Objawienie mówi, że ta idea jest prawdą, ale jako filozof nie traktował jej jako prawdziwą, lecz jako ideę, która pomoże wykazać niesprzeczność teizmu chrześcijańskiego.

Prof. Tadeusz Szubka zwrócił uwagę, że argument Schellenberga nie był w ogóle znany w czasie, kiedy został po raz pierwszy opublikowany. W tym kontekście zadał pytanie o to, jak habilitant pozycjonowałby twórczość Schellenberga na tle analitycznej filozofii religii i jak oceniałby wartość jego dorobku.

W odpowiedzi ks. dr Dobrzeniecki przedstawił zarys historyczny problemu ukrytości Boga występującego na gruncie filozofii analitycznej. Wskazał, że jeden z pierwszych przełomowych zbiorów tekstów filozofów analitycznych poświęconych filozofii religii zawierał artykuł *Bogowie* Johna Wisdoma, dotyczący problemu braku świadectw. Zaznaczył, że dyskusję o braku świadectw rozumiano wtedy w kontekście możliwości weryfikacji lub falsyfikacji zdań języka religii. Nie wykorzystywano problemu braku świadectw do argumentowania przeciw istnieniu Boga, ale raczej w kontekście problemu sensowności języka religijnego. Dopiero w latach 60-tych i 70-tych ubiegłego wieku zaczęło się wykorzystywanie fenomenu braku zjawisk jako argumentu za nieistnieniem Boga. Ks. dr Dobrzeniecki wskazał, że pierwsze próby znajdują się, na przykład, w tekście Norwooda Russella Hansona *Dlaczego nie wierzę w istnienie Boga?*. Habilitant stwierdził, że Schellenberg bierze swój argument od swojego mistrza Terence'a Penelhumy, który również formułował pewną wersję argumentu z braku świadectw. Zdaniem habilitanta, wkładem w debatę obecną od lat 70-tych, byłoby pokazanie takiej obserwacji, której nie sposób zaprzeczyć. Jeżeli nie można byłoby jej zaprzeczyć, to w połączeniu z przekonaniem, że Bóg powinien wchodzić w relacje z człowiekiem i nie powinien być ukryty, będzie można dojść do wniosku o nieistnieniu Boga. Zaslugą Schellenberga według niego samego, jak podkreśla ks. dr Dobrzeniecki, było znalezienie obserwacji istnienia niewierzących bez oporu. Zdaniem habilitanta, do popularności jego argumentu prawdopodobnie przyczynili się teiści, zaś przełom w tej kwestii nastąpił w roku 2002 dzięki monografii zbiorowej zebranej przez Paula Mosera, w której zostały zebrane teistyczne odpowiedzi teistyczne na argument z ukrytości. Po ukazaniu się tej antologii pojawia się spora liczba tekstów dotyczących argumentu Schellenberga. Habilitant zwrócił jednak uwagę, że mniej więcej w tym samym czasie, co Schellenberg, niezależnie od niego, formułują argument z ukrytości inni filozofowie analityczni, lecz ich twórczość nie zyskała takiej popularności jak książka kanadyjskiego filozofa. Zdaniem ks. dr. Dobrzenieckiego, pewnym fenomenem jest to,

że dyskusja na temat argumentu Schelelenberga nabrała rozpędu dopiero dekadę po jego opublikowaniu.

Po zakończeniu zadawania pytań przewodniczący, prof. Szubka zakończył kolokwium habilitacyjne z udziałem ks. dr. Dobrzeńskiego.

Przebieg dyskusji członków komisji na temat przeprowadzonego kolokwium habilitacyjnego oraz na temat dorobku naukowego i aktywności naukowej ks. dr. Marka Dobrzeńskiego.

Przewodniczący komisji prof. Szubka, otworzył dyskusję dotyczącą przebiegu kolokwium oraz oceny głównego osiągnięcia i dorobku naukowego.

Podczas dyskusji, jako pierwszy głos zabrał prof. Stanisław Judycki, który omówił najważniejsze punkty zawarte w swojej recenzji. Stwierdził, że jego opinia jest bardzo pozytywna, zarówno w odniesieniu do rozprawy habilitacyjnej, dorobku, jak i przebiegu samego kolokwium, które uznał za niezwykle interesujące.

Dr hab. Ryszard Mordarski przedstawił najistotniejsze elementy swojej oceny głównego osiągnięcia i dorobku naukowego ks. dr. Dobrzeńskiego, stwierdził, że zna go z wystąpień na różnych konferencjach naukowych i uważa za niezwykle obiecującego badacza i sprawnego filozofa. Według niego, gdyby książka *Ukrytość i Wcielenie* została napisana w języku angielskim byłaby z pewnością całościowym podsumowaniem debaty toczącej się wokół argumentu Schellenberga w ciągu ostatnich 30 lat. Uznał za bardzo wartościową formę zaprezentowania argumentu w książce oraz wysoko ocenił rzetelność wypowiedzi i jasności przekazu. Podobnie bardzo pozytywnie ocenił kolokwium habilitacyjne. W pełni podtrzymał swoją opinię wyrażoną w recenzji na temat osiągnięcia naukowego oraz dorobku.

O. dr hab. Michał Paluch przedstawił najważniejsze elementy swojej oceny rozprawy habilitacyjnej oraz dorobku naukowego habilitanta, następnie wyraził bardzo pozytywną ocenę przebiegu kolokwium i odpowiedzi na pytania członków komisji. Podtrzymał swoją wysoką ocenę dorobku i rozprawy habilitacyjnej ks. dr. Dobrzeńskiego. O. dr hab. Michał Paluch stwierdził, że byłoby rzeczą wartościową i pożądaną, aby książka habilitanta została przetłumaczona na język angielski i wydana w jakimś prestiżowym, zagranicznym wydawnictwie.

Prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek, przedstawił najistotniejsze fragmenty swojej oceny, zawartej w recenzji, głównego osiągnięcia naukowego oraz dorobku ks. dr. Dobrzeńskiego i

wyraził wdzięczność za możliwość uczestniczenia w kolokwium. Stwierdził, że to jest rzadka i ekskluzywna przyjemność brać udział w tego typu kolokwium, w którym nie ma wątpliwości, co do kompetencji habilitanta. Prof. Krzysztof Wieczorek wyraził swoją bardzo wysoką ocenę kompetencji filozoficznych habilitanta.

Ks. dr hab. Maciej Bała jednoznacznie pozytywnie ocenił kolokwium habilitacyjne, stwierdził, że nie ma żadnych wątpliwości, co do przebiegu kolokwium, które było bardzo merytoryczne i na wysokim poziomie oraz co do wysokiej wartości dorobku i głównego osiągnięcia naukowego habilitanta. Zarówno dorobek, osiągnięcie naukowe oraz kolokwium spełniają, według niego, wszystkie kryteria stawiane rozprawom habilitacyjnym i podobnie jak dorobek jest istotnym wkładem w rozwój dyscypliny.

Dr hab. Dariusz Piętka stwierdził, że rozprawa habilitacyjna ma ten walor, że w sposób wyczerpujący zdaje sprawę z dyskusji toczącej się na świecie wokół argumentu Schellenberga. Wyraził swoją jednoznacznie pozytywną opinię na temat przebiegu kolokwium oraz wartości rozprawy i dorobku naukowego habilitanta.

Prof. dr hab. Tadeusz Szubka uznał wysoki poziom przebiegu kolokwium habilitacyjnego stwierdził, że rozprawa habilitacyjna oraz dorobek habilitanta stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny. Przewodniczący komisji, stwierdził na zakończenie tego etapu posiedzenia, że jest to bardzo dobra habilitacja.

W dalszej kolejności sekretarz komisji dr hab. Piętka przedstawił zasady głosowania, wskazując, że głosowanie będzie przeprowadzone w trybie jawnym, zaś uchwała zostanie podjęta zwykłą większością głosów.

Następnie przewodniczący prof. Szubka zarządził głosowanie nad podjęciem uchwały w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego ks. dr. Markowi Dobrzeńkiemu w zakresie nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia. Głosowanie odbyło się przez podniesienie rąk. Podczas głosowania 7 członków komisji było za podjęciem uchwały o nadanie ks. dr. Markowi Dobrzeńkiemu stopnia doktora habilitowanego, nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał od głosu.

Przewodniczący komisji prof. Tadeusz Szubka stwierdził, że w głosowaniu komisja jednomyślnie podjęła uchwałę o nadaniu ks. dr. Markowi Dobrzeńkiemu stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk humanistycznych w dziedzinie filozofia.

W dalszej części sekretarz komisji przekazał informację dotyczącą sposobu sporządzenia uzasadnienia podjętej uchwały, sporządzenia protokołu posiedzenia oraz zasad podpisywania dokumentów wytworzonych przez to gremium.

Następnie przewodniczący komisji habilitacyjnej zarządził możliwość zgłaszania przez członków komisji habilitacyjnej innych wniosków lub pytań i ewentualne przeprowadzenie dyskusji w zakresie zgłoszonych pytań i wniosków.

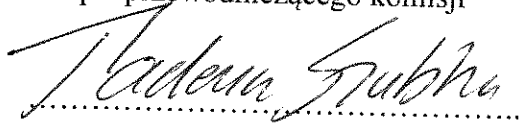
W tej części posiedzenia przewodniczący komisji powrócił do pomysłu przedstawionego przez o. dr hab. Michała Palucha i dr. hab. Ryszarda Mordarskiego dotyczącej przetłumaczenia rozprawy habilitacyjnej ks. dr. Marka Dobrzeńckiego na język angielski.

Głos w tej sprawie zabrał również dr hab. Ryszard Mordarski, który stwierdził, że na bieżąco śledzi debatę wokół argumentu Schellenberga i w języku angielskim zostały wydane trzy prace zbiorowe poświęcone różnym aspektom tego argumentu, natomiast nie ma pracy podsumowującej, która zbierałaby całą dyskusję i szczegółowo porządkowała te argumenty. Jeśli udałoby się przełożyć monografię ks. dr. Dobrzeńckiego na język angielski i wydać ją, byłby to świetny wkład w tę debatę, która, w opinii dr hab. Mordarskiego, w filozofii analitycznej zajmuje dość ważne miejsce ostatnimi laty.

Przewodniczący komisji przychylił się do pomysłu wydania rozprawy w języku angielskim i zawarcia tego postulatu w protokole.

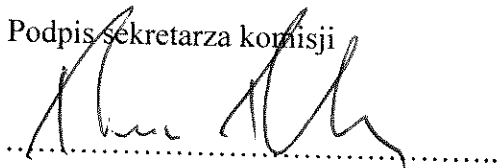
Następnie przewodniczący prof. Tadeusz Szubka ogłosił zakończenie posiedzenia komisji habilitacyjnej.

Podpis przewodniczącego komisji

Prof. dr hab. Tadeusz Szubka

Podpis sekretarza komisji

dr hab. Dariusz Piętka